

Vedtatt av kommunestyret 21.10.09

Kommuneplanens samfunnsdel Melhus 2025

Visjon: Melhus er en mangfoldig kommune der det er mulig å være modig!

Innledning.

Kommuneplanens samfunnsdel skal ta stilling til langsiktige utfordringer, mål og strategier for kommunesamfunnet som helhet og kommunen som organisasjon.

Kommuneplanens samfunnsdel skal være grunnlag for sektorenes planer og virksomhet i kommunen. Den skal gi retningslinjer for hvordan kommunens egne mål og strategier skal gjennomføres i kommunal virksomhet og ved medvirkning fra andre offentlige organer og private.

Litt om oppbyggingen av planforslaget og planprosessen så langt.

Planforslaget gir hovedmål og strategier innenfor hovedområdene samfunnsutvikling, kommunens organisasjon og kommunalt tjenestetilbud. Tjenestetilbudet er delt inn i 3 områder: Barn og unge, voksne og eldre.

Hovedmål og strategier tar utgangspunkt i arbeidet til 5 arbeidsgrupper sammensatt av politikere, representanter fra forskjellige frivillige organisasjoner og administrasjonen. Gruppene har jobba ut fra forskjellige perspektiver; En gruppe for barn og unge, en for voksne, en for eldre, en med kommunen som organisasjon som utgangspunkt og en gruppe har sett på samfunnsutviklingen generelt. På bakgrunn av de innkomne forslag fra gruppene har formannskapet utarbeidet dette planforslaget.

Utfordringer og muligheter

Melhus kommunes samfunnsansvar

Kommunen har en viktig rolle som samfunnsutvikler. Som planmyndighet og forvalter av lovverk skal kommunen sørge for en bærekraftig utvikling og gode levekår. Kommunen har også et ansvar for å utvikle og legge til rette for demokrati og deltakelse, samt at vi er ansvarlig for å gi grunnleggende velferdstjenester og at innbyggernes rettigheter ivaretas.

Demografisk utvikling mot 2025.

Med sin beliggenhet som randkommune til Trondheim langs E6 har Melhus en attraktiv beliggenhet som gjør at vi har hatt en betydelig befolkningsvekst de senere åra. Det er ønskelig å videreutvikle kommunen som en attraktiv bosteds og arbeidskommune og det gjenspeiles i planens mål og strategier.

De siste 10 åra har vi hatt en befolkningsøkning på 10,8 %. Denne økningen fordeler seg ikke jevnt i kommunen. Nedre Melhus har i samme periode hatt en befolkningsøkning på 18,5 %, Flå har hatt en økning på 17,6 %, mens Lundamo har hatt en vekst på 5,8 %. Kvål og Hovin har kun hatt en liten vekst i perioden, mens Korsvegen og Gåsbakken har hatt en nedgang i befolkningen. I 2008 var befolkningsøkningen i Melhus på 1,44%.

Planen har en målsetting om at i skal legge til rette for en befolkningsøkning på rundt 1,5 %, altså ca 25% i hele perioden og at denne skal fordeles jevnt i kommunen.

Prognoser viser at den eldre delen av befolkningen vil være den som øker mest. Eldre over 80 år ser ut til å øke med nesten 60% i hele perioden. Også barn i førskole og barnekolealder vil øke jevnt med ca 20%. Antall ungdomsskoleelever ser ut til å ligge under dagens nivå fram til 2014, mens vi etter det får vi en periode fram mot 2019 da også denne delen av befolkningen begynner å øke raskere. Økningen i befolkningen mellom 26 og 66 år vil ligge på ca 1% årlig og ca 17% i hele perioden. (Se vedlegg 1 for befolkningsprognose og befolkningsstatistikk de siste 10 år.)

Klima og miljø

Klima og miljøpolitikk vil ha særlig fokus og vil bli viktige aspekter i den kommunale planleggingen framover.

Utslipp av klimagasser kan føre til at gjennomsnittstemperaturen ved jordoverflaten øker. Dette vil kunne endre nedbørsmønstre og vindsystemer, forflytte klimasoner og heve havnivået. Slike endringer kan få store konsekvenser både for naturlige økosystemer og for samfunnet. Selv om andre deler av verden er mer sårbare for disse endringene, vil også vi kunne stilles overfor store utfordringer og må ta vår del av ansvaret for å føre en klimavennlig miljø og energipolitikk.

Kommunen har også et hovedansvar for å sikre mot og forebygge naturskade, og å ha en god beredskap når ulykker inntreffer som reduserer omfanget og konsekvensene av uønskede hendelser.

Folkehelse og forebygging

Flere leveår med god fysisk og psykisk helse, reduserte helseforskjeller i befolkningen og tilgjengelighet for alle er nasjonale mål for folkehelsearbeidet.

Kommunens folkehelsearbeid må baseres på kunnskap om befolkningens helsetilstand. Melhus kommune deltok i Hepro- undersøkelsen i 2006, og ble dermed en del av Norgesprofilen 2007. I tillegg må tilgjengelige data fra Kommunehelseprofiler brukes når en skal lage strategier for fremtiden.

Folkehelse er et gjennomgangstema i ny Kommuneplan for Melhus. Vi deltar også som pilotkommune i "Helse i plan" i Sør – Trøndelag.

Folkehelsearbeidet er ikke bare et kommunalt ansvar. Befolkningen sitter selv med de viktigste "nøklerne" for å påvirke egen helse. Satsningen på folkehelsearbeid må derfor skje i et samarbeid mellom kommunen, befolkningen, lag og foreninger, bedrifter og eksterne aktører (for eksempel fylkeskommunen). For Melhus kommune er det viktig å informere om mulighetene for fysisk aktivitet, friluftsliv og rekreasjonsmuligheter og stimulere samarbeidet med lag og foreninger. Folkehelseforum kan være en viktig aktør her.

Tilgang til ny teknologi

Tilgang til ny teknologi skjer i rekordfart i samfunnet og kunnskap om dette blir stadig viktigere for å kunne følge med i samfunnsutviklingen. Behov for opplæring er stort, ikke minst blant eldre. Det blir viktig å utjevne forskjellene ved å gi alle muligheten til å bruke ny teknologi både ved opplæring og ved å øke tilgjengeligheten for denne typen verktøy til alle grupper i samfunnet.

Arealplanlegging

Kommunen skal ha en arealplan for hele kommunen (kommuneplanens arealdel) som viser sammenhengen mellom framtidig samfunnsutvikling og arealbruk. Arealdelen skal gjenspeile hovedmålene og strategiene i samfunnsdelen med de vektleggingene som ligger der mht blant annet miljø og klimautfordringer, samfunnssikkerhet, folkehelse, tettstedsutvikling og forvaltning av naturlandskapet og kulturlandskapet. Melhus kommune har spesielle utfordringer knytta til jordvern, rasfare/kvikkleire, pga sin beliggenhet og naturgitte forhold. Det er også en utfordring å skaffe attraktive næringsarealer uten å komme i konflikt med bl.a jordverninteresser. Ny E6 skal planlegges og bygges gjennom kommunen i planperioden og vi har også utfordringer og muligheter knytta til jernbanen, ved f.eks ved satsing på dobbeltspor gjennom kommunen.

Planen legger opp til at kommunen skal benytte grønn strek som verktøy for en langsiktig utbyggingsstrategi rundt tettstedene i kommunen. Grønn strek ble definert bl.a i gjeldende kommunedelplan for nedre Melhus.

En attraktiv arbeidsgiver

Kommunesektorens to hovedutfordringer som arbeidsgiver er evnen til å utvikle og skape attraktive arbeidsplasser, samt tilgang på og forvaltning av egen arbeidskraft.

Det handler om å skape arbeidsplasser som klarer å tiltrekke seg den arbeidskraften kommunen i økende grad trenger. En tidsmessig og attraktiv arbeidsgiverpolitikk som dekker ulike behov samt legger til rette for utvikling og innovasjon. Det må utvikles og gjennomføres konkrete tiltak i kommunen for å møte utfordringer innen rekruttering, kompetanse og IA-arbeid.

I pleie- og omsorgssektoren ser vi en utvikling med færre yrkesaktive og store utfordringer i forhold til rekruttering og stabilitet. Framover blir det færre yrkesaktive og flere med behov for hjelp. Dette gir kommunen store personal- og kompetanseutfordringer.

Tjenestetilbud for en økende befolkning

En av våre viktigste utfordringer blir å øke tjenestetilbudet i takt med en økende befolkning. Kommunen skal tilby sine innbyggere grunnleggende velferdstjenester; en del er lovpålagte tjenester, men det er også tjenester kommunen velger å ha et tilbud innenfor for å sikre et godt lokalsamfunn.

Gjennom et godt samspill med brukerne må en avklare forventninger om hvilke tjenester kommunen skal tilby samt tjenesteomfang og kvalitet. Kommunen må til en hver tid avpasse tjenestetilbudet innenfor de økonomiske rammer og ressurser som er til rådighet, derfor er det viktig å prioritere riktig.

Det er viktig å ha en kontinuerlig fokus på kvalitetsforbedring og god ressursutnyttelse for å gi befolkningen et godt tjenestetilbud fra vugge til grav. Både den yngre og den eldre befolkningen vil øke betydelig i perioden og satsing på skole og barnehage og gode hjelpetilbud og fritidstilbud for et økende antall barn blir viktig.

Tjenestetilbudet skal favne en sammensatt befolkning. Melhus ønsker å være en flerkulturell kommune og har et ansvar for at alle innbyggerne blir integrert i samfunnet på en god måte.

Mange eldre er ressurssterke og kan delta aktivt i samfunnet på ulike måter, både i arbeidsliv og frivillig sektor. Det vil samtidig bli flere hjelpe- og omsorgstrengende eldre. Dette vil skape store utfordringer i åra som kommer. For å unngå at hjelpebehovet blir uhåndterlig ved det økende antall gamle mennesker, blir det en utfordring å skyve tidspunktet for hjelp ut i tid ved forebygging og tilrettelegging. Samtidig må en sikre et tilfredsstillende tilbud til alle som får et hjelpebehov.

Mål og strategier for Melhus fram mot 2025

1. Samfunnsutvikling

Overordna mål: Melhus kommune skal ha et aktivt lokaldemokrati og lokalsamfunn der mange engasjerer seg. Kommunen skal ha en samfunnsutvikling som sikrer livsgrunnlag og trivsel og fremmer utvikling av gode og trygge lokalsamfunn både for dagens og kommende generasjoner. Langsiktige miljøvurderinger skal legges til grunn for beslutninger som tas. Det skal legges til rette for utvikling og vekst i hele kommunen og det skal satses på regionalt og interkommunalt samarbeid der det er hensiktsmessig og til det beste for innbyggerne og samfunnet.

1.1 Lokaldemokrati og brukervedvirkning

Delmål: Melhus kommune skal ha et lokaldemokrati der alle kan delta, en aktiv og involvert frivillig sektor der mange deltar og et politisk og administrativt system som sikrer et godt fungerende demokrati som fremmer utvikling av gode lokalsamfunn og stimulerer til frivillig arbeid. Det skal legges til rette for aktiv brukervedvirkning.

Strategier:

- 1.1.1: Legge til rette for aktiv medvirkning fra brukere og innbyggere. Satse på åpenhet og innsyn og legge til rette for gode politiske prosesser for å fremme lokaldemokratiet.
- 1.1.2: Satse på samhandling og stimulerende tiltak ut mot frivillige lag og organisasjoner og frivillighetssentralen og andre aktuelle samarbeidspartnere.
- 1.1.3: Legge til rette for bred deltakelse i lokalpolitikken fra alle aldersgrupper. Satse på bl.a. eldreråd, ungdomsråd og råd for funksjonshemmede. Ungdomsrådet skal ha møte- og talerett i kommunestyret i saker som angår ungdom.
- 1.1.4: Benytte tilgjengelig teknologi og kommunikasjonskanaler som samhandlingskanaler med brukere og innbyggere. Kommunen skal være en aktiv pådriver og rollemodell i valg av løsninger innenfor elektroniske tjenester.
- 1.1.5: Gi barn og unge gode forutsetninger for å engasjere seg i lokaldemokratiet bl. a gjennom opplæring i skolen.

- 1.1.6: Legge til rette for at barn og unge skal delta i planprosesser ved arealplanlegging og utbygging. Styrking av funksjonen "barnas representant" for å styrke barn og unges interesser i planleggingen.
- 1.1.7: Satse aktivt på informasjon og kunnskapsformidling rettet mot alle aldersgrupper om kommunens tjenestetilbud og muligheter tilpasset den enkeltes livssituasjon.
- 1.1.8: Gjennom et godt samspill med brukerne avklare forventninger om hvilke tjenester kommunen skal tilby og omfanget av disse.
- 1.1.9: Satse aktivt på informasjon og holdningsskapende arbeid rettet mot eldre, med tanke på rekruttering til frivillig arbeid og medvirkning i lokalsamfunnet. Utvikle informasjonssystemer spesielt retta mot eldre
- 1.1.10: Arbeide etter prinsippet om meroffentlighet og legge til rette for god informasjon og medvirkning på alle enheter og på alle nivå.

1.2 Miljø, klima og energi

Delmål: Melhus kommune skal føre en bærekraftig og langsiktig miljø-, klima- og energipolitikk. Dette skal gjenspeiles i kommunens planlegging, drift og tjenesteproduksjon.

Strategier:

- 1.2.1: Melhus skal være pådriver i og videreutvikle fora som fremmer langsiktig og strategisk tenking.
- 1.2.2: Klimavennlige energiløsninger skal kunne kreves ved planlegging og utbygging av større bolig - og næringsarealer.
- 1.2.3: Det skal satses på en klimavennlig areal- og transportplanlegging, der det legges til rette for gode kollektivtilbud og satsing på gang og sykkelveger samt fritidstilbud i nærmiljøene.
- 1.2.4: En skal til enhver tid satse på optimale løsninger for energi og oppvarming, ut fra et miljømessig perspektiv og et samfunnsøkonomisk perspektiv. Kommunen skal være en aktiv pådriver for å få på plass en miljøriktig energiproduksjon lokalt.
- 1.2.5: Melhus kommune skal være pådriver for et klimavennlig landbruk. Landbruket og skogbruket bør også være en samarbeidspartner i fremtidens energiproduksjon.
- 1.2.6: Det skal benyttes positive virkemidler for å påvirke husholdninger og virksomheters handlinger til en mer miljøvennlig retning.

- 1.2.7: Det skal gjennomgående satses på redusert energibruk i egen organisasjon og kommunens kompetanse innenfor området skal heves. Energibruk skal innarbeides som vurderingskriterium ved nybygging, vedlikehold og drift av kommunale bygg og anlegg og ved valg av transportmidler.
- 1.2.8: Avfallshåndteringen i kommunen skal til enhver tid være av god miljømessig og samfunnsøkonomisk kvalitet. Det skal satses på avfallsforebygging, miljømessig god avfallhåndtering og stor grad av gjenvinning.
- 1.2.9: Det skal satses på miljøopplæring og holdningsskapende arbeid bl.a i skole og barnehager som en viktig del av opplæringstilbudet.

1.3 Samfunnssikkerhet og beredskap

Delmål: Melhus kommune skal ha en beredskap som reduserer konsekvensene av klimaendringer, katastrofer og andre uønskede hendelser som berører innbyggerne. Konsekvensutredninger skal legges til grunn for arealplanleggingen slik at uønskede hendelser i minst mulig grad oppstår som følge av fysiske tiltak.

Strategier:

- 1.3.1 Førre var prinsippet skal følges. Konsekvensvurderinger skal legges til grunn for all planlegging og gjennomføring av tiltak. Det skal foreligge en oversikt over kvikkleire, flom, radonforekomster og andre forhold som kan medføre større uønskede hendelser.
- 1.3.2: Det skal til enhver tid finnes oppdaterte beredskapsplaner for å takle uønskede hendelser.

1.4 Folkehelse og livskvalitet

Delmål: Melhus skal være en foregangskommune innenfor folkehelsearbeid og skal ha fokus på forebyggende og helsefremmende arbeid, trivsel og livskvalitet for alle grupper av befolkningen. Dette skal gjenspeiles i kommunens planlegging, drift og tjenesteproduksjon.

Strategier:

- 1.4.1: Aktivt fokus på folkehelse gjennomgående i hele tjenestetilbudet vårt bl.a ved å legge vekt på forebyggende arbeid og den enkeltes ansvar for egen helse rettet mot alle deler av befolkningen.
- 1.4.2: Spesiell fokus på fysisk aktivitet, kosthold, trivsel og fravær av mobbing i tjenester rettet mot barn og unge for å legge grunnlaget for god psykisk- og fysisk helse og forebygge livsstilssykdommer.

- 1.4.3: Forbedre kunnskapen om folkehelsearbeid og hvilke virkemidler som virker innenfor dette området bl.a gjennom samarbeid med andre kommuner.
- 1.4.4: Satse på nært samarbeid med frivillig sektor i folkehelsearbeidet blant annet gjennom et kommunalt folkehelseforum.
- 1.4.5: Arrangere og støtte opp om kulturelle tilbud og sosiale møteplasser som gir gode opplevelser og stimulerer til deltakelse i kulturlivet og frivillig arbeid for alle grupper av befolkningen.
- 1.4.6: Ha en offensiv satsing på universell utforming ved all tilrettelegging og planlegging.
- 1.4.7: Det skal sikres og tilrettelegges gode arenaer for fysisk aktivitet tilpasset forskjellige gruppers funksjonsnivå både i naturen og i tettstedene. Det skal opparbeides leke- og aktivitetsarealer for aktivitetstilbud av typen ”kom når du vil”.

1.5 Bolig- og tettstedsutvikling.

Delmål: Melhus skal oppleves som en attraktiv kommune å bo og arbeide i. Det skal legges til rette for en årlig befolkningsvekst på inntil 1½ %.

Strategier:

- 1.5.1: Melhus kommune skal delta aktivt i regionalt samarbeid om disponeringen av areal til fremtidig utbygging og økt satsing på kollektivtransport, både buss og tog.
- 1.5.2: Melhus kommune skal stimulere til utbygging i alle kommunens sju tettsteder. Melhus kommune skal sørge for at det til enhver tid er byggeklare tomter i alle deler av kommunen. Videre kan kommunen vurdere å ta større ansvar for investeringer i infrastruktur ut fra distriktpolitiske hensyn.
- 1.5.3 Infrastruktur, bl.a skoler og barnehager, skal bygges ut i takt med befolkningsøkningen.
- 1.5.4 Det skal satse aktivt på trafiksikkerhet gjennom sikring av myke trafikkanter, sikring og vedlikehold av kjøreveger og holdningsskapende arbeid.
- 1.5.5: Sentrum i tettstedene skal utvikles ved bruk av universell utforming og ved å tilrettelegge for gode møteplasser samt gode bo - og servicetilbud til innbyggerne. Kommunen skal fremstå som estetisk ryddig og innbydende.

- 1.5.6: Ved tilrettelegging av bolig- og næringsareal skal det vektlegges å utnytte dagens infrastruktur og avlaste nedre Melhus, spesielt med tanke på barnehage- og skolekapasitet.
- 1.5.7: Det skal arbeides aktivt for at utbygging av E6 gjennom Melhus blir prioritert i nasjonal transportplan.
- 1.5.8: Det skal legges til rette for et godt kollektivtilbud tilpasset alle brukergrupper bl.a. ved å tilrettelegge for "Park & Ride" i alle tettsteder i kommunen.
- 1.5.9: Arbeide for en god veistandard som fremmer bosetting i distriktet.

1.6 Kulturlandskap og naturlandskap

Delmål: Melhus kommune skal gjennom sin arealplanlegging legge vekt på en langsiktig utviklingsstrategi der jordvern, kulturlandskap og langsiktig forvaltning av naturressurser er viktige forutsetninger. Målet er å stoppe avgangen av den mest verdifulle dyrkajorda.

Strategier:

- 1.6.1: Føre et aktivt jordvern og samordne jordvernpolitikken i Trondheimsregionen.
- 1.6.2: Innarbeide grønn strek i kommuneplanens arealdel rundt tettsteder som grunnlag for en langsiktig utviklingsstrategi.
- 1.6.3: Kartlegge viktige naturressurser, kulturlandskap og kulturminner og ivareta disse på en god måte gjennom kommunens arealplanlegging og bevisst forvaltning.
- 1.6.4: Kommunen må være en aktiv pådriver og samarbeidspartner for å sikre at utmarksområder kan brukes av alle kommunens innbyggere og tilreisende. Dette innebærer blant annet at kommunen har en positiv holdning til utvikling som tar sikte på næring, turisme, rekreasjon og annen bruk av utmarka.
- 1.6.5 Det skal legges til rette for friluftsliv og viktige friluftsområder skal sikres gjennom kommunens arealplanlegging.
- 1.6.6: Gaula med sidevassdrag som viktig ressurs for Gauldalen skal ivaretas på en god måte. Utviklingen rundt vassdraget må ivareta elvas særpreg. Samtidig må det være mulighet til å drive næring og annen aktivitet i tilknytning til elva i tråd med kommunedelplan for Gaula.
- 1.6.7 Det skal legges til rette for attraktive hyttetomter i egnede områder gjennom kommuneplanens arealdel. Hytter skal lokaliseres slik at de ikke kommer i konflikt med allmenn ferdsel og friluftslivsinteresser.

1.7 Næring

Delmål: Melhus kommune skal legge til rette for utvikling av både store og små bedrifter og opprettholde et mangfoldig og bærekraftig landbruk. Antall arbeidsplasser innenfor kommunen skal økes.

Strategier:

- 1.7.1: Bidra aktivt til interkommunalt samarbeid og regional satsning/ samordning for planlegging av større næringsarealer og flere arbeidsplasser, og delta sterkt i arbeidet med å utvikle en regional næringsstrategi.
- 1.7.2: Transportintensiv næringsvirksomhet legges til områder som gir korte avstander til hovedveier og jernbane.
- 1.7.3 Sikre god infrastruktur for næringslivet bl.a gjennom utbygging og utnyttelse av ny teknologi.
- 1.7.4 Legge til rette for lønnsom næringsvirksomhet med basis i landbrukets samla ressurser. Opprettholde gode fagmiljø innenfor de ulike driftsformer og stimulere til rekruttering av nye brukere innenfor landbruket.
- 1.7.5 Stimulere til økt avvirkning og tilfredsstillende foryngelse av avvirkede arealer innenfor skogbruket.
- 1.7.6: Legge til rette for reiseliv bl.a. ved å satse på flere overnattingsplasser for turister og andre tilreisende
- 1.7.7 Stimulere til samarbeid mellom næringslivet og skolene i kommunen.

2. Kommunen som organisasjon

Overordna mål: Melhus kommune skal være en åpen kommune som gir god service og godt tilbud til innbyggerne innenfor tilgjengelig teknologi og økonomiske rammer. Kommunen skal være en arbeidsplass med godt omdømme og med dyktige og myndiggjorte medarbeidere.

2.1 Servicekommunen

Delmål: Gjennom tilgjengelig og effektiv forvaltning og døgnåpen service sikre gode tjenester til innbyggere og næringsliv.

Strategier:

- 2.1.1: Kompetente og positive medarbeidere skal sikre innbyggere og næringsliv god service og informasjon.
- 2.1.2: Informasjon og behandling gjøres elektronisk tilgjengelig. Det skal legges til rette for interaktive tjenester som elektronisk behandling av søknader og innsyn i egne saker.

2.1.3: Fokus på effektivisering og kvalitetsutvikling av egne tjenester og egen organisasjon.

2.2 Samhandling i arbeidslivet

Delmål: Gi handlingsrom for partene i arbeidslivet til å utvikle framtidsrettede arbeidsplasser

Strategier:

2.2.1: Videreutvikle trepartssamarbeidet som et verktøy for utvikling av kommunen.

2.2.2: Tilrettelegge for aktiv medvirkning/medinnflytelse for den enkelte medarbeider.

2.2.3: Sette fokus på kommunikasjon som verktøy for god relasjonsutvikling.

2.2.4: Gi gode arbeidsvilkår for de tillitsvalgte, og følge opp avtaleverk og ansattes rettigheter.

2.3 Arbeidskraft, rekruttering og kompetanse

Delmål: Melhus kommune skal være en profesjonell arbeidsgiver med kompetente og myndiggjorte ledere og medarbeidere som markedsfører kommunen som en god og attraktiv arbeidsplass.

Strategier:

2.3.1: Gjennom en aktiv arbeidsgiverstrategi skal kommunen vektlegge forhold som: etikk, medinnflytelse, ledelse, kompetanseutvikling, gode arbeidsvilkår, godt arbeidsmiljø og trivsel.

2.3.2: Satse på medarbeiderutvikling, lederutvikling og omdømmebygging.

2.3.3: Bygge god fag-, relasjons- og endringskompetanse i alle ledd i organisasjonen.

2.3.4: Arbeide aktivt for å forebygge og redusere sykefravær.

2.3.5: Ha særlig fokus mot rekruttering av arbeidskraft til pleie- og omsorgstjenestene.

2.3.6: Arbeide aktivt for å redusere ufrivillig deltid.

2.3.7: Bruke vår geografiske beliggenhet, gode boforhold og kultur- og fritidsaktiviteter som et aktivum for kommunen for å tilrekke seg attraktiv arbeidskraft.

2.3.8 Ta vare på kontinuitetsbærere og satse på en god og aktiv seniorpolitikk.

2.3.9: Arbeide aktivt for å ta inn lærlinger.

2.4 Økonomiske rammer

Delmål: Melhus kommune skal ha en sunn økonomi i et langsiktig perspektiv som legger forholdene til rette for kommende generasjoner.

Strategier:

- 2.4.1: Melhus kommune skal benytte de menneskelige og økonomiske ressurser til innbyggernes beste.
- 2.4.2 Melhus kommune skal i samarbeid med andre kommuner etablere gode tilbud på tjenester som det ikke er hensiktsmessig at Melhus tilbyr alene.
- 2.4.3: Melhus kommune skal være en aktiv bidragsyter i interkommunalt samarbeid i Trondheimsregionen.

3. Kommunens tjenestetilbud

Overordna mål: Melhus kommune skal ha et godt tjenestetilbud for alle brukergrupper. Det skal satses på forebyggende arbeid, og å ivareta vanskeligstilte grupper spesielt.

Barn og unge

Hovedmål: Melhus kommune skal være en god kommune å vokse opp i. Kommunen skal ha et tjenestetilbud som har god kvalitet i forhold til barn og unges behov. Det skal legges vekt på forebyggende arbeid og å komme tidlig inn og gi et helhetlig tilbud til de som trenger spesiell hjelp.

3.1 Utdanning

Delmål: Melhus kommune skal ha en kvalitetsmessig god barnehage, skole og skolefritidsordning der det er et godt læringsmiljø og læringsutbytte. Det skal være fokus på på godt kosthold (skolemåltid), daglig fysisk aktivitet, gode lokaliteter og uteplasser, tilstrekkelig med læremidler og med nulltoleranse mot mobbing.

Strategier:

- 3.1.1: Skoler og barnehager i Melhus kommune skal sikre barna et godt lærings- og utviklingsmiljø.
- 3.1.2: Skoler i Melhus kommune skal tilby barn alternative læringsarenaer i samarbeid med lag- og organisasjoner, lokalt næringsliv og andre aktører.
- 3.1.3: Skoler og barnehager skal øke omfanget og kvaliteten av læring i naturen (uteskole)

3.1.4: Satsing på kulturskolen og biblioteket som et viktig tilbud for barn og unge.

3.2 Sosiale tjenester og helsetjenester

Delmål: Melhus kommune skal ha en beredskap og et tjenestetilbud som sikrer barn og unge nødvendig oppfølging og trygge oppvekstvilkår.

Strategier:

- 3.2.1: Det skal satses på god kunnskap om og gode systemer for varsling og bekymringsmeldinger i forhold til barn og unge slik at man komme tidlig inn å hjelpe de som trenger det.
- 3.2.2: Helsesøstertjenesten og psykisk helsevern skal være godt utbygd for barn og unge. Det skal satses på bruk av Individuell Plan for å sikre et helhetlig og samordnet tilbud av kommunale tjenester retta mot denne brukergruppen.
- 3.2.3: Satse på økt samhandling mellom kommunens virksomheter og med frivillige lag og organisasjoner.
- 3.2.4: En barnevernstjeneste med nok kapasitet til å komme tidlig inn å hjelpe de som trenger det.

3.3 Fritid

Delmål: Melhus kommune skal være en kulturkommune. Gjennom ulike aktiviteter skal det legges til rette for god livskvalitet for alle. Melhus kommune skal i samarbeid med frivillige organisasjoner tilby varierte fritidstilbud.

Strategier:

- 3.3.1: Kommunen skal utvikle samarbeidet med skoler, barnehager, næringsliv og frivillige organisasjoner.
- 3.3.2: Melhus kommune skal bidra med tilrettelegging for store fellesanlegg for kultur og idrett, i tillegg til små anlegg ved hver skole eller samfunnshus
- 3.3.3: Skolene skal fungere som en møteplass i lokalsamfunnet for alle aldersgrupper.
- 3.3.4: Det skal legges til rette for rusfrie fritidsaktiviteter.
- 3.3.5: Melhus kommune skal legge til rette for at det frivillige arbeidet blant barn og unge styrkes, blant annet satse på natteravner og synlige voksne der barn og unge ferdes.

Voksne

Hovedmål: Melhus kommune skal være en god kommune å bo i. Kommunen skal ha et spesielt fokus på tjenestetilbudet knytta til vanskeligstilte voksne og familier og mennesker med spesielle behov. Det skal legges vekt på forebyggende arbeid og å komme tidlig inn og å gi et helhetlig tilbud til de som trenger spesiell hjelp.

3.4 Sosiale tjenester og helsetjenester

Delmål: Melhus skal ha et tjenestetilbud som sikrer befolkningen nødvendig hjelp når de kommer opp i vanskelige situasjoner. Satse på hjelp til selvhjelp.

Strategier:

- 3.4.1. Sikre brukermedvirkning og god kvalitet på tjenestetilbud til brukere med sammensatte behov, gjennom bruk av Individuell plan.
- 3.4.2: Ha et helhetlig tjenestetilbud retta mot mennesker med rus- og /eller psykiatriproblemer.
- 3.4.3: De ulike virksomhetene i kommunen må samarbeide for å skaffe tilfredsstillende botilbud til vanskeligstilte grupper, både akutte løsninger og mer permanente løsninger.
- 3.4.4: Jobbe aktivt gjennom NAV for å sikre helhetlige tilbud for brukerne.
- 3.4.5 Drive aktivt informasjonsarbeid i forhold til forebygging.

3.5 Utdanning og arbeid

Delmål: Melhus kommunes innbyggere skal uansett alder, bakgrunn og funksjonsnivå ha mulighet til meningsfullt arbeid og å utnytte sine evner til beste for seg selv og samfunnet.

Strategier:

- 3.5.1: Alle nyankomne voksne flyktninger skal tilbys opplæringsprogram etter introduksjonsloven innen 3 måneder etter bosetting.
- 3.5.2: Det skal i samarbeid med aktuelle aktører legges til rette for gode alternative arbeidsplasser / utdanningsplasser/ aktivitet for de som varig eller i perioder faller utenfor det ordinære arbeidslivet.

3.6 Fritid

Delmål: Melhus kommune skal være en kommune som tar hensyn til alle innbyggere i ulike livsfaser, alder og funksjonsnivå i sin planlegging av kulturtiltak og helsefremmende arbeid.

Strategier:

- 3.6.1: Innbyggere som har behov for ledsagere, assistenter for aktivt å kunne delta, må få tilgang til slike tjenester etter behov, uten at dette medfører ekstra kostnader for den enkelte som umuliggjør deltakelse.
- 3.6.2: Biblioteket skal styrkes og tilrettelegges som en viktig møteplass og kultur- og kunnskapsformidler for innbyggerne.
- 3.6.3: Det skal støttes opp om det viktige frivillige arbeidet som gjøres i kommunen for å opprettholde viktige fritidstilbud for befolkningen
- 3.6.4: Bidra til å rekruttere ildsjeler inn i frivillig arbeid.

Eldre:

Hovedmål: Melhus kommune skal være en god kommune å bli gammel i. Kommunen skal legge til rette for at innbyggerne har en aktiv, verdig og trygg alderdom.

3.7 Helse- og omsorgstjenester

Delmål: Kommunen skal tilrettelegge for at alle kan bo lengst mulig hjemme. Det skal gis et riktig og differensiert omsorgstilbud basert på den enkeltes behov.

Strategier:

- 3.7.1: Satse på forebyggende arbeid for å unngå, redusere eller utsette behovet for omsorgshjelp.
- 3.7.2: Omsorg og botilbud skal gis på det nivået det er behov for det.
- 3.7.3: Fremme utvikling i det kommunale tjenestetilbudet i samhandling med spesialisthelsetjeneste, brukere og pårørende
- 3.7.4: Satse på interkommunalt samarbeid for å opprette et behandlingsnivå mellom sykehus og sykehjem/omsorgsbolig/egen bolig. (Lokalmedisinsk senter)

- 3.7.5: Opprette forpliktende samarbeidsformer mellom spesialisthelsetjenesten og primærhelsetjeneste, for gjensidig rettledning og overføring av kompetanse innen geriatri, psykiatri og rehabilitering.
- 3.7.6: Kultur skal være en naturlig del av pleie og omsorgstjenestene. Benytte kulturarbeidere som et viktig bidrag i pleie og omsorgstjenestene.
- 3.7.7: Etablere en helsestasjon for eldre - som også foretar hjemmebesøk - med tilbud til alle seniorer, og et eget tilbud til demente og deres pårørende.
- 3.7.8: Bygge opp og sikre bedre kompetanse innenfor helse og omsorg med særlig fokus på psykisk helsearbeid.

3.8 Fritid

Delmål: Gi et godt aktivitetstilbud til eldre. Ha aktive, engasjerte eldre som tar ansvar for egen helse, tar del i utvikling av lokalsamfunnet og deltar i frivillig arbeid.

Strategier:

- 3.8.1: Bygge opp om frivilligsentralens arbeid som kulturformidler i mange Eldres hverdag.
- 3.8.2: Videreføre og utvikle tilbud som "Den kulturelle spaserstokken".
- 3.8.3: Legge til rette for og støtte opp om sosiale arenaer, lokale møteplasser og aktiviteter for eldre.
- 3.8.4: Stimulere til å realisere ubenyttede menneskelige ressurser hos seniorer for arbeid rettet mot eldre.
- 3.8.5: Legge til rette for at seniorer kan benytte seg av døgnåpne tjenester og ny teknologi.

Vedlegg 1

Befolkningsutvikling

I forbindelse med prosjektet felles befolkningsprognoser for Trondheimsregionen er det nå kjørt 4 alternative befolkningsprognoser. Prognosene er gjennomført for å beskrive 4 mulige framtidsscenarier. Den mest sannsynlige utviklingen vil ligge mellom de to moderate alternativene, mens de to andre representerer mer ekstreme ytterpunkter. Foreløpig er prognosene kjørt uten oppdatering av boligmengde og boligbyggeprogram for den enkelte sone. Dette må gjøres før resultater på lavere geografisk nivå enn kommune kan presenteres. I denne omgang presenteres derfor kun tall på kommunenivå. Prognosen som presenteres her er alternativet moderat høy og vi ser at dette gir en årlig befolkningsvekst på 1,4%

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
0-5 år	1178	1188	1178	1195	1200	1185	1227	1250	1273	1294	1312	1332	1350	1366	1381	1396	1409	1420
6-12 år	1469	1497	1527	1542	1555	1596	1559	1579	1606	1609	1636	1648	1635	1685	1712	1736	1759	1779
13-15 år	690	663	660	629	668	677	720	712	701	695	703	730	758	745	744	717	755	768
16-25 år	1 761	1 840	1 895	1 987	2 003	2 038	2 063	2 081	2 102	2 147	2 158	2 161	2 191	2 172	2 215	2 264	2 261	2 272
26-66 år	7 736	7 792	7 862	7 879	7 938	8 005	8 069	8 160	8 231	8 331	8 412	8 522	8 587	8 699	8 769	8 861	8 962	9 052
67-79 år	1 141	1 137	1 190	1 263	1 317	1 370	1 423	1 473	1 555	1 597	1 659	1 680	1 748	1 785	1 823	1 848	1 831	1 857
over 80 år	518	556	570	588	601	614	628	637	631	631	631	645	656	677	694	728	781	818
	14493	14673	14881	15083	15282	15486	15688	15891	16098	16304	16511	16718	16923	17129	17338	17550	17758	17966

I tabellen framkommer den årlige prosentvise veksten fordelt på aldersgrupper:

Aldersgruppe	Vekst i hele perioden	Gj. snittlig årlig vekst
0-5 år	20,5	1,2
6-12 år	21,1	1,2
13-15 år	11,3	0,7
16-25 år	29,0	1,7
26-66 år	17,0	1,0
67-79 år	62,7	3,7
over 80 år	58,0	3,4
Totalt	24,0	1,4

Befolkningsutvikling tettstedsvis 1999-2008

	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
nedre Melhus	6094	6192	6340	6459	6579	6732	6913	7057	7106	7223
Kvål	1326	1338	1347	1344	1334	1337	1357	1349	1347	1365
Flå	1011	1029	1037	1059	1071	1090	1112	1142	1177	1189
Lundamo	1735	1727	1708	1714	1754	1786	1785	1816	1828	1836
Hovin	1296	1318	1310	1305	1307	1301	1295	1290	1304	1321
Gåsbakken	579	564	569	575	557	565	552	540	546	551
Korsvegen	1006	1001	991	969	977	971	963	982	996	972
Hele kommunen	13047	13169	13302	13425	13579	13782	13977	14176	14304	14457

Tabellen nedenfor viser %-vis befolkningsutvikling i kommunens tettsteder i perioden 1999-2008

% vis befolkningsutvikling siste 10- år tettstedsvis

	endring i %
nedre Melhus	18,5
Kvål	2,9
Flå	17,6
Lundamo	5,8
Hovin	1,9
Gåsbakken	-4,8
Korsvegen	-3,4
Hele kommunen	10,8

Vedlegg 2

HEPRO – en undersøkelse om selvopplevd helse

Gjennom HEPRO- prosjektet gjennomførte kommunen i desember 2006 en spørreundersøkelse om selvopplevd helse. Resultatene fra HEPRO viser at vi har en litt høyere generell selvopplevd helse enn gjennomsnittet i de andre norske kommunene som er undersøkt i undersøkelsen. De områdene vi scorer dårligst på i forhold til **helsebeskyttende faktorer og livskvalitet** (under gjennomsnittet) er bl.a kulturtilbud, muligheter for fritidsaktiviteter, møteplasser, og vi er også gjennomsnittlig mindre aktive i foreningslivet enn befolkningen de øvrige kommunene som er undersøkt. I tillegg er det færre som ønsker å slutte å røyke og å redusere alkoholinntaket. For øvrig scorer vi rundt gjennomsnittet innenfor disse områdene.

På tema **risikofaktorer, sykелighet og konsekvenser** scorer vi veldig bra på trygghet i boligområder, mens de største utfordringene våre ser ut til å ligge på støy på arbeidsplassen og overvekt og fedme. Menn oppgir høye verdier i forhold til gjennomsnittet på høyt sykefravær og liten innflytelse i arbeidslivet og kvinner har noe høye verdier på opplevelse av stress. Undersøkelsen viser at vi har enkelte utfordringer innenfor folkehelse som det er verdt å ta tak i.

Resultatene finnes i sin helhet i rapporten [Norgesprofilen 2007](#)

Vedlegg 3

Grønn strek skal være retningsgivende for de mer langsiktige utbyggingsretningene i kommunen. ”Grønn strek” skal være en langsiktig klar grense mellom LNF områder som ikke skal vurderes for byggeformål og dermed ha en forutsigbarhet for kontinuitet i arealbruken, og områder som det kan være aktuelt å vurdere for utbygging eller annen omdisponering ved senere revisjoner av planverket.

Ved vurderinger om plassering av ”grønn strek” skal flere kriterier vurderes:

- verdi som landbruksområde (kjerneområder)
- naturlige grenser som f.eks topografi og eksisterende infrastruktur
- innslag av regional grønnstruktur
- kjente kommunale planer
- avgrensninger av endelig valgt sentrumsmodell
- ønsket utviklingsretning

Dette betyr at en tverrfaglig vurdering skal ligge til grunn for ”grønn strek”, hvor landbruksinteressene er en av flere interesser som er avveid. Det må praktiseres et differensiert jordvern også for arealene innenfor grønn strek, dvs. at arealenes kvalitet og produksjonspotensiale må veies opp i mot den samfunnsnyttene arealene kan ha til alternativ bruk i et langsiktig perspektiv. Dette kan f.eks. bety at ved en bevisst tettstedsutvikling kan det innenfor gangavstand til sentrum og knutepunkter i kollektivnettet aksepteres at utbyggingshensyn tillegges større vekt enn jordvern, under forutsetning av bl.a. konsentrert utbygging.

Tidshorisont for grønn strek skal være ca 30 år.